

היו זמנים...

בלדה על דבֶּלָה מתוקה

"המשבצת" שנקבעה לקיבוץ בית העמק עם עלייתו על הקרקע, כללה מטעי זיתים ותאנים. בהמלצת מדריכי הסוכנות, הוקם "ענף לייבוש תאנים": קטיף וייבוש בשמש על גבי מגשי עץ שהונחו לאורך משטחי בטון שנסללו במיוחד ליד "בית הספר הערבי" (הפונדק) ששימש לחיטוי וכבית אריזה של "דבליים" עבור "תנובה".

הענף התפתח, הוכנסו שיטות יעול, במסגריה יצרו מכשירים מיוחדים והעסק התחיל להצליח. מרכז הענף נשלח לטורקיה להשתלמות בייבוש תאנים ועם שובו הוחלט להעביר את הענף לבנין חדש באזור לול דרום, מותאם מקצועית וכולל תנור ייבוש בנוי מלבנים מיוחדות.

בינתיים, ב 1958 גם ניטעו באופטימיות רבה, כמה דונמים של שתילי תאנים מזן משופר, נחתמו חוזים להספקת פרי מהאזור וכעבור שנה הכל היה מוכן להפעלה.

שתי התמונות צולמו בשנות ה 80 לאחר שהמבנה ננטש

המפעל פעל יפה במשך כשנה ואז היא הגיעה...

***Batocera rufomaculata* יקרונית התאנה** [וויקיפדיה]
שהיא מין של חיפושית שמקורה באזורים הטרופים של אסיה (מלאיה, סרי לנקה, דרום מזרח הודו) ממזרח אפריקה (מדגסקר, ראוניון מאוריציוס) משם פלשה לחצי האי ערב, האזור הקריבי, למערב הודו ולישראל, לקראת סוף שנות ה-50. משם, המשיכה למדינות השכנות - לבנון, ירדן, סוריה, ומאוחר יותר, לאיראן, עיראק ובשנת 2000, פלשה גם לטורקיה.

"**יקרונית התאנה**" הגיעה לישראל בסוף שנות הארבעים באמצעות יבוא בולי עץ לתעשיית הליבידים – קיבוץ אפיקים, ככל הנראה מסרי-לנקה. לאחר עשור של נזק קשה לעצי התאנה "נעלמה" היקרונית ללא סיבה ברורה, אולם בינתיים חיסלה את עצי התאנה ואת הפרי, מפעל יבוש נסגר והפך למחסן רהיטים.

ארכיון בית העמק ליקט וערך – פרדי כהנא